

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120209333
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120209333.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Koval'ovej v právnej veci žalobcu: H. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Z. XXXX/XX, XXX XX J., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 846,83 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp.zn. 19Csp/139/2020-89 zo dňa 23. februára 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol tak, že

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi 846,83 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanoveniami § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.8.2020 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 846,83 eur a náhrady trov konania, pričom svoju žalobu odôvodnil tým, že „v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 9C/128/2014 o vydanie bezdôvodného obohatenia, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/128/2014, zo dňa 6.9.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť v ods. I. dňa 18.9.2018 a v ods. II. dňa 4.10.2018. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, boli tým splnené zákonné podmienky pre primerané finančné zadostučinenie, ktoré požaduje vo výške 846,83 eura, pričom nárok ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil o sumu 846,83 eura.

4. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 2.9.2020 namietal voči nároku čo do základu aj čo do výšky s tým, že žalobca nijakým relevantným spôsobom neodôvodnil vznesený nárok na finančné zadostučinenie, žalobcovi finančné zadostučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadostučinenia, žalobcovi nevznikla. Žalobca ako prvý porušil svoje povinnosti, nakoľko si neplnil záväzky, ku ktorým pristúpil. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie vydané v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 9C/128/2014, a tento má podľa neho dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanie náhrady finančného zadostučinenia za neprimerané a duplicitu nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia a v tej istej výške aj primeraného finančného zadostučinenia za šikanózne. Vzniesol aj námietku premlčania tohto nároku s tým, že počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (per analogiam k zásahu do práva na ochranu spotrebiteľa) (Uznesenie NS SR zo dňa 17. februára 2011, sp. zn. 5 Cdo 2565/2009). V zmysle ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka subjektívna lehota začína plynúť okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. V danom prípade musel mať žalobca vedomosť o týchto skutočnostiach už v čase podania žaloby, pričom pôvodná žaloba bola podaná dňa 06.06.2014. Namietal aj to, že domáhanie sa žalobcu primeraného finančného zadostučinenia, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ho priznať a nebolo náležitým spôsobom odôvodnené.

5. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 20.6.2014 sa žalobca voči žalovanému domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve číslo XXXXXXXXXX, nachádzajúca sa v bode 12, veta druhá v znení: „Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“ a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 846,87 eur (po pripustení zmeny žaloby podľa § 142 ods.1 C.s.p., keďže pôvodne sa žalovala suma 620 eur).

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 8.9.2016 č.k. 9C/128/2014-88 bolo o jeho žalobe rozhodnuté tak, že žaloba v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia bola zamietnutá pre vznesenú námietku premlčania a v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, bolo žalobe vyhovieť, avšak na odvolanie žalobcu uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 20Co/2/2017-119 odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutom výroku I., ktorým súd žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a v rozsahu zrušenia sa vec vrátila súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie., a následne na to rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 6.9.2018 č.k. 9C/128/2014-137 bol žalovaný zaviazaný, aby žalobcovi zaplatil sumu 846,83 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

7. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu vec právne posúdil tak, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 846,83 eur v súvislosti s úspešným uplatnením porušenia práva zo strany žalovaného na základe na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/128/2014. Podľa § 3 ods. 5 tretia veta Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súd úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti týmto zákonom osobitnými predpismi zodpovedá.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 9C/128/2014 žalobca úspešne uplatnil porušenie spotrebiteľského práva, pričom sa žalovaný dopustil množstva závažných porušení spotrebiteľského práva., súd cituje bod 13 z Uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. januára 2018 sp. zn. 20Co/2/2017: „ Žalovaným požadovaná odplata takmer 90 % (z toho úroky vo výške 30%) je úplne drastická a v demokratickej spoločnosti neakceptovateľná. Takéto úroky mali viesť súd k správne vedeniu procesu a adekvátnemu právne posúdeniu skutku. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody považuje úverovú zmluvu najmenej v časti o úrokoch za neprijateľnú (§ 53 ods. 1 OZ) odporujúcu dobrým mravom, a preto podľa § 39 OZ za absolútne neplatnú a práva na vydanie úrokov z dôvodu bezdôvodného obohatenia za existujúce“.

9. Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

10. Súd prvej inštancie poukázal aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp.zn. I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok.

11. Ohľadom vznesenej námietky premlčania súd poukazuje v spotrebiteľských sporoch na to, že použitie ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka pre nároky finančného zadosťučinenia nie je možné v tomto prípade aplikovať a to ani analogicky, takýto výklad je neprijateľný a bol by sankciou pre spotrebiteľa, ktorý bol konaním dodávateľa vážne poškodený a ktorý sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Spotrebiteľ sa dozvedel o tom, že boli porušené jeho spotrebiteľské práva právoplatnosťou rozhodnutia, ktoré mu priznalo oba nároky pôvodne žalované, a táto nastala 18.9.2018, preto všeobecná trojročná lehota v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka v čase podania tejto žaloby ešte neuplynula a námietka premlčania nie je dôvodná.

12. S poukazom na vyššie uvedené s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadnil všetky okolnosti prejednávaneho prípadu a prihliadol aj k tomu, že pokiaľ by sa žalobca nebol aktívne domáhal ochrany svojich práv pred súdom, nikdy by mu žalovaný nevydal bezdôvodné obohatenie, o ktoré sa na jeho úkor obohatil a na ktorú sumu nemal zákonný nárok, preto je dôvodná aj výška zadosťučinenia rovnajúca sa výške tohto obohatenia.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 a § 262 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Žalobca mal vo veci plný úspech, a preto mu priznal voči žalovanému nárok na 100% náhradu trov konania.

14. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 písm. f) a písm. h) C.s.p. a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie. Zároveň si žalovaný uplatnil nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

15. V podanom odvolaní žalovaný uviedol, že žalobca v postavení dlžníka uzatvoril dňa 24.03.2010 so žalovaným v postavení veriteľa zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol Žalovaný Žalobcovi sumu vo výške 700,- eur, ktorú sa Žalobca zaviazal vrátiť späť spolu s celkovými nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom vo výške 620,- eur, t. j. vrátiť späť celkom sumu vo výške 1.320,- (ďalej len „Zmluva“). Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie Okresného súdu Prešov, pod sp. zn. 9C/128/2014 o vydanie bezdôvodného obohatenia, bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9C/128/2014, zo dňa 6.9.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť v ods. I. dňa 18.9.2018 a v ods. II. dňa 4.10.2018. Žalovaný má za to, že predmetné rozhodnutie má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanú náhradu finančného zadosťučinenia (vo výške 846,83 EUR) za neprimerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva.

16. Na právny vzťah, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere sa aplikujú ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) ako predpisu lex generalis vo vzťahu k Zákonu o ochrane spotrebiteľa ako predpisu lex specialis. Z uvedeného vyplýva, že na právnu úpravu nemajetkovej ujmy spotrebiteľa zakotvenú inštitútom primeraného finančného zadosťučinenia sa primerane vzťahujú ustanovenia náhrady ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedeného potom vyplýva, že v prípade, ak osobitný právny predpis, ktorým je zákon o ochrane

spotrebiteľa neupravuje výšku finančného zadosťučinenia, v prípade ak vzniku nemajetkovej ujmy, súd je povinný aplikovať ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný má za to, že konajúci súd je povinný na skutkový prípad aplikovať ust. § 13 ods. 5 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého výšku náhrady súd určí s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný odmieta vyjadrenia Žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že spôsobil svojím konaním Žalobcovi nemajetkovú ujmu, a preto pri posudzovaní svojho konania žiada dôslednú aplikáciu relevantných vnútroštátnych, európskych predpisov. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi ním a žalovaným. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca ani nijakým spôsobom netvrdil a nepreukázal, že si žalovaný nesplnil svoju poučovaciu povinnosť voči žalobcovi. Žalovaný svojím podpisom prejavil svoj súhlas s tým, že bol osobitne poučený o jednotlivých náležitostiach Zmluvy. Žalobca v konaní nepreukázal ani nevysvetlil, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Musia byť zohľadnené všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad, teda, či v tomto prípade Žalobca utrpel nejakú morálnu ujmu, prípadne v akom rozsahu. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Porušenie práva by nebolo možné napraviť inak napríklad v tom prípade, ak by Žalobcovo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo premlčané. V danom prípade nie je priznaním finančného zadosťučinenia naplnená jeho preventívna funkcia ani z toho dôvodu, že žalovaný v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už niekoľko rokov konštatovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku nepoužíva. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia (restitutio in integrum), t. j. navrátenia do predošlého stavu. V danom prípade bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Žalobca považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy finančného zadosťučinenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom. Žalobca odôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia len s poukazom na výšku bezdôvodného obohatenia, a teda s prihliadnutím na spôsobenú materiálnu ujmu. Uvedené len nasvedčuje absolútne nepochopenie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorým sa má kompenzovať vzniknutá nemateriálna ujma.

17. Priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy bezdôvodného obohatenia. Žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval v čom spočívala nemajetková ujma odôvodňujúca priznanie zadosťučinenia vo výške 846,83 eur, teda nie je zrejmé aká ujma bola spotrebiteľovi spôsobená (nemôže byť totožná so vzniknutým bezdôvodným obohatením, ktoré je majetkovou ujmu). Napriek tomu, že inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľa je upravený v osobitnom právnom predpise, netreba opomínať jednu zo základných zásad občianskeho práva charakteristickú pre zodpovednostné právne vzťahy, a to konkrétne, že poškodený (subjekt ktorý utrpel ujmu či už majetkovú alebo nemajetkovú) sa nesmie reparáciou obohatiť, ale nahradiť sa má skutočná škoda/ujma a nič viac. Priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 846,83 eur by nezodpovedalo všeobecným zásadám občianskeho práva, nakoľko Žalovaný by sa týmto obohatil o danú sumu bez právneho dôvodu. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom a v neposlednom rade aj so Smernicou a právnou úpravou Európskej únie.

18. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

19. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

20. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

21. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

23. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

24. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

25. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

26. Vo veci 9C/128/2014 Okresného súdu Prešov sa žalobca domáhal o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Rozsudok súdu prvej inštancie sp.zn. 9C/128/2014-137 zo dňa 6.9.2018 vo výroku I. nadobudol právoplatnosť dňa 18.9.2018 a vykonateľnosť dňa 22.9.2018, vo výroku II. právoplatnosť a vykonateľnosť nadobudol dňa 4.10.2018. Vo vzťahu k

takto uplatneným nárokom mal žalobca v konaní plný úspech. Bol tak naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 7.8.2020, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

27. V prejednávanej veci primerané finančné zadosťučinenie vo výške 846,83,- eur bolo priznané žalobcovi za nerešpektovanie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa v súvislosti so Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenou medzi žalobcom a žalovaným dňa 21.12.2009. Porušenie týchto predpisov bolo konštatované v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/128/2014, v ktorom bolo rozhodnuté o vydaní bezdôvodného obohatenia a neprijateľnosti zmluvnej podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2009 v bode 12 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Po právoplatnom ukončení tohto konania nič nebránilo žalobcovi podať žalobu o primerané finančné zadosťučinenie súvisiace s porušením jej spotrebiteľských práv, ktorých sa úspešne domohla vo veci 9C/128/2014 Okresného súdu Prešov.

28. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Žalobca aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/128/2014, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o vy danie bezdôvodného obohatenia vo výške 846,83 eur a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru , v bode 12 v znení : „Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 9C/128/2014 Okresného súdu Prešov. Ako aj Krajský súd v Prešove v zrušujúcom uznesení v bode 13 konštatoval, žalovaným požadovaná odplata takmer 90 % (z toho úroky vo výške 30 %) je úplne drastická a v demokratickej spoločnosti neakceptovateľná. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý vadnú zmluvu naformuloval.

29. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 846,83,- eur tak, ako to priznal a odôvodnil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcovi, ktorá mu hrozila konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverovej zmluvy závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domohol ochrany svojich práv. Žalobca v tomto prípade sa úspešne domohol svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

30. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že úspešnému žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).